

Aa Bb Cc Dd Ee
Ff Gg Hh Ii Jj Kk
Ll Mm **BOOM**
ROOS Tt Uu Vv
Ww Xx Yy Zz

Meer samenwerking in boomteeltonderwijs

Maar moeten we nu gaan voor maatwerk in het onderwijs of voor een brede teeltopleiding?

Eind oktober waren boomteelt docenten te gast bij PPO Boomkwekerij in Randwijk. Daar werd gesproken over de toekomst van het boomteelt onderwijs. Door de toenemende specialisatie in de sector wordt maatwerk in het onderwijs steeds belangrijker, vinden zij. Aad Vollebregt van Handelskwekerij Gebr. Van de Reep in Hillegom pleit echter eerder voor een algemene opleiding. 'Het is belangrijk dat je breed georiënteerd bent en ervaring uit andere sectoren kunt toepassen in jouw sector.'

Auteur: Sylvia de Witt

Die laatste dag van oktober werd er heel wat besproken. Duidelijk is dat het aantal boomteeltlerlingen beperkt is en uit het hele land komt. Het is dan niet doenlijk dat elke school een compleet lesprogramma op elk niveau kan blijven aanbieden, vinden de boomteelt docenten. Het Wellant College is gestart met een bbl-opleiding in Boskoop, waaraan inmiddels twintig leerlingen met een baangarantie meedoen. Ook de masterclasses in het project Kennis & Innovatie Impuls Regio Boskoop zijn een groot succes. Deze for-

mats zijn ook beschikbaar voor andere regio's. In de regio Opheusden is er vraag naar meer goed opgeleid kaderpersoneel en wil men mensen voorbereiden op toekomstig ondernemerschap. Voorjaar 2015 start AOC Oost met een niveau 4-opleiding. Het bedrijfsleven wordt nadrukkelijk betrokken bij de opzet hiervan. Citaverde en Helicon hebben al gezamenlijke vakdagen en De Groene Welle en AOC Oost wisselen docenten uit. De docenten willen

graag samenwerken; nu moeten de colleges van bestuur van de AOC's nog groen licht geven.

Beperkt aantal kernlocaties

Het aantal leerlingen in de bol- en bbl-trajecten van het mbo neemt de laatste jaren eerder weer toe dan af, volgens Jan van Leeuwen, portefeuillehouder Sociaal Economisch Beleid en Onderwijs Vakgroep Bomen en Vaste Planten LTO en ZLTO, en voorzitter van de Onderwijscommissie Boomkwekerijen. 'Raden van bestuur van de

onderwijsinstellingen zijn over het algemeen gericht op het genereren van omzet. Daardoor wordt er van alles binnen gehaald, wat de kwaliteit van het onderwijs niet altijd ten goede komt. Ze moeten juist kijken naar wat de leerlingen nodig hebben en we streven dan ook naar een beperkt aantal kernlocaties waar goed onderwijs gegeven wordt. Wij leiden ondernemers en werknemers op in deze sector, dus het onderwijs moet ook goed aansluiten bij de wensen van het bedrijfsleven.'

Maar betekent een beperkt aantal kernlocaties dat een bbl-leerling straks misschien tachtig kilometer moet reizen voor onderwijs?

'Als dat één dag in de week is, zal dat niet zo'n probleem zijn. Ik weet dat dit nu vrijwillig ook al gedaan wordt. Zo'n leerling wil gewoon naar een goede opleiding; die wil niet een inferieure opleiding volgen omdat die toevallig dichterbij is. Kwaliteit staat voorop en daar hebben leerlingen best wel wat voor over. Onderwijsinstellingen kunnen best wat meer samenwerken en leerkrachten van elders kunnen worden ingezet voor bepaalde vakken. Ook het leren op afstand is een mogelijkheid. Daarnaast zijn er nog allerlei tussenwegen te bedenken. Omgekeerd zien we ook dat het onderwijs naar de leerlingen toe komt. Dat is in Opheusden het geval, waar AOC Oost de opleiding verzorgt op een bedrijf waar vijftien leerlingen bijgeschoold worden.'

Leerlingen gaan tóch voor kwaliteit

Voor bol-leerlingen moeten er vooral goede opleidingen zijn, geconcentreerd, maar wel bereikbaar,

vindt Van Leeuwen, bijvoorbeeld vier dagen zo'n vijfendertig kilometer reizen en één dag misschien wat verder.

'Onderwijsinstellingen zeggen vaak wat anders, maar die zijn veelal ook met hun eigen belang bezig. Van bol-leerkrachten horen wij dat leerlingen toch vooral gaan voor kwaliteit. Zij geven ook liever aan een specifieke groep gemotiveerde leerlingen les dan aan een algemene klas met allerlei leerlingen door elkaar.'

'Kwaliteit staat voorop en daar hebben leerlingen best wel wat voor over'

Het is de bedoeling dat de bestaande onderwijsinstellingen meer met elkaar gaan uitwisselen, dat je bijvoorbeeld een jaar lang in Helmond een klas bij elkaar hebt en het jaar daarop in Den Bosch. Geeft dit geen problemen?

Van Leeuwen: 'Ja, kijk, als je nu duizenden boomkweekleerlingen zou hebben, kun je ze permanent plaatsen op verscheidene locaties. Maar de akkerbouwopleiding gaat nu naar twee locaties toe, in Zeeland en de Flevopolder, en het pluimvee-mbo-onderwijs wordt nu geconcentreerd in Barneveld. Dat geeft wél een kwaliteitsimpuls! Docenten willen ook het liefst samenwerken en hebben er geen problemen mee als ze een keer verder moeten rijden. Enkele jaren geleden kwamen leerlingen van een AOC in opstand tegen de slechte kwaliteit van het onderwijs. Het was een klas met allerlei leerlingen bij elkaar;

ze waren geen van allen tevreden. Een leerling betaalt behoorlijk wat geld om die opleiding te kunnen volgen; dan moet hij daar ook iets goeds voor terugkrijgen.'

Algemene teeltopleiding

Aad Vollebregt van Handelskwekerij Gebr. Van de Reep in Hillegom zit in de adviescommissie van het Wellant College in Zuid-Holland en daarnaast is hij voorzitter van de Vereniging van Vasteplantenkwekers. Hij is van mening dat er juist geen gespecialiseerde opleidingen moeten komen.

'We zijn een heel kleine sector met zo'n 250 vasteplantenbedrijven en het zou een hele toer zijn om daar een aparte specialisatie voor te ontwikkelen. Planten telen is in principe een basisverhaal. Wil iemand zich echt verder specialiseren in de vaste planten, dan kan hij dat doen middels stages, werkgroepen en projecten. Ik denk dat je naar een soort algemene, brede teeltopleiding moet, want voor 200 man kun je geen opleiding in de benen houden. Want stel je voor dat een bedrijf iedere dertig jaar een opvolger nodig heeft; dan kom je op 200 gedeeld door 30, dat is zo'n zes, zeven leerlingen. Dat is al te weinig. Daarnaast zie je in deze sector dat mensen van buitenaf de vasteplantensector instromen. Dan zijn die zes leerlingen nog te veel; dan gaat het nog over één of twee deelnemers.'

Een algemene teeltopleiding zou dus beter werken, volgens Vollebregt.

'Maar dan nog zou ik adviseren om een jonge man of vrouw die deze sector in wil niet al te smal op te leiden. Die specifieke vakkennis kun je altijd wel opdoen. Het is belangrijk dat je breed georiënteerd bent en ervaring uit andere sectoren kunt toepassen in jouw sector. Dat is veel belangrijker dan dat je precies weet welke ziektes een Coreopsis of een chrysant allemaal kan krijgen. Daar zijn adviseurs voor; die kunnen je daarin begeleiden als het moet. Dan is een agrarische of een plantenteeltkundige opleiding met een aantal basisbegrippen uitermate praktisch. En als je dan in die sector zou gaan werken, dan organiseren we als organisatie van vasteplantenkwekers zelf een cursus van twaalf of vijftien avonden.'

Ondernemersvaardigheden zijn niet bedrijfsspecifiek

Dat scholen gaan samenwerken, is natuurlijk altijd goed, vindt hij, maar de reistijd wordt dan wel een stuk langer en dat is toch lastig voor jon-

Aad Vollebregt van Handelskwekerij Gebr. Van de Reep bekijkt de Pennisetum.

Jan van Leeuwen, portefeuillehouder Sociaal Economisch beleid en Onderwijs Vakgroep Bomen en Vaste planten LTO en ZLTO.

‘Wij leiden ondernemers en werknemers op, dus het onderwijs moet ook goed aansluiten bij de wensen van het bedrijfsleven’

geren van zestien, zeventien, achttien jaar. Maar daar waar kan worden samengewerkt om lesmateriaal te ontwikkelen, vooral doen!

Vollebregt: ‘Ik maak even een vergelijking met de Bloembollenacademie, waar zo’n vijftien jaar geleden docenten van bloembollenteeltonderwijs bij elkaar werden gebracht, zodat ze gezamenlijk lesmateriaal konden ontwikkelen. Daar zijn ook afstemmingen geweest voor gespecialiseerde vakken, die dan op één plek werden gegeven. Dan konden mensen daar af en toe heen reizen voor een cursusdag. Dat zou op zich een prima samenwerkingsvorm zijn: dat je van elkaar weet dat je als docent, gespecialiseerd in een bepaald

vak, af en toe kennis met elkaar uitwisselt. Voor de rest wordt er in het mbo en hbo al veel samengewerkt als het gaat om beleid en examinering. Heel goed.’

‘Planten telen is in principe een basisverhaal en wil iemand zich echt verder specialiseren in de vaste planten, dan kan hij dat doen middels stages, werkgroepen en projecten’

Naast een relatief brede opleiding met mogelijkheden tot specialisatie, moeten jongeren het vermogen ontwikkelen om zich nieuwe kennis eigen te maken uit andere sectoren en die toe te passen in de bomen- en vasteplantensector. Het vergt dus nogal wat creativiteit om kennis uit andere sectoren te combineren voor de eigen sector.

‘Inderdaad; het maakt dan niet zo veel uit of die andere sector bijvoorbeeld de akkerbouw of de veehouderij is. Ook ondernemersvaardigheden zijn niet bedrijfsspecifiek, en het is ongelofelijk belangrijk om daar eveneens aandacht aan te besteden. Dit zijn in feite ook brede competenties: niet zozeer afhankelijk zijn van het onderwerp waarover je het hebt, maar wel van de inzet, attitude en vaardigheden. Ik denk dat er in de toekomst goede kwekerijen vrijkomen waar gewoon geen opvolger voor is. En dan kan het voor de jongens en meisjes die nu op het mbo zitten heel interessant zijn om zo’n bedrijf over te nemen. Dan heb je die vaardigheden nodig, naast aanleg. Kortom: in mijn ogen moet je wat loskomen van een concrete opleiding die te veel is gefocust op het vak.’

Stuur of twitter dit artikel door!
Scan of ga naar:

www.boom-in-business.nl/artikel.asp?id=23-5050